

מסורת הש"ס

הכל חייבין פרק ראשון הגיגה

ד.

עין משפט
גזר מצוה

א [מיי] פ"ב מהלכות
הגיגה הלכה א':
ב [מיי] פ"ב מהלכות
הגיגה הלכה ב':
ג [מיי] פ"ב מהלכות
הגיגה הלכה ג':
ד [מיי] פ"ב מהלכות
הגיגה הלכה ד':
ה [מיי] פ"ב מהלכות
הגיגה הלכה ה':
ו [מיי] פ"ב מהלכות
הגיגה הלכה ו':
ז [מיי] פ"ב מהלכות
הגיגה הלכה ז':
ח [מיי] פ"ב מהלכות
הגיגה הלכה ח':
ט [מיי] פ"ב מהלכות
הגיגה הלכה ט':
י [מיי] פ"ב מהלכות
הגיגה הלכה י':

מוסף רש"י

מצות עשה שהזמן
גורמא. שהזמן גורמא לה
שמצוה [קדושין טו.]. מי
אצטרך קרא למעוטי
ספיקא. מי איכא ספיקא
קמי קדמא זריך הוא
[חולין בב]. הא ליכא ספק
קמי שמיא [בבברות תא.].
פרט לבבלי קבין. מי
שחמך רבנא זכרן ראשון
סמך לטוק ויחוק קד
מקבל למיין וטמן שוקן
למטו וקורין אשקז"א.
שמצוה עשה הלאה. דאין לו
רגל [ערכין יט. וכו']. דעיל
ג.

רבינו הגאון

לבוא והניחם כדי לסמוך
עניים שביעית. שוטה
פטור מן הראיה. ת"ר
הוצא שוטה זה הוצא
יחידי בליה והלך בבית
הקברות והמקור את
כסותו ור הונא אמר עד
דעבידתו כולו ר' יוחנן
אמר ואפילו אחד מהן
הוא דעבידתו ר' יוחנן
שותת וקו"ל כ"י יוחנן
דתיא איהו שוטה זה
המאבר כל מה שנתנין
לו. טומטום ואנדרוגינות
פטורין: ת"ר זכור להוציא
הנשים שהן פטורות.
זכור להוציא הנשים שהן
פטורות. זכור להוציא
טומטום ואנדרוגינות כל
לבות הקטנים אחינן
לאוקמה בקטן שהגיע
לחינוך ונתחא דקטנים
שהגיעו לחינוך מדרבנן
ניהו וקרא לא אתא
[אלא] לכתוביא דתיא
אחרים אומרים המקמץ
והמצרף נחשת והבורסקי
פטורין מן הראיה שנא'
כל זכור כל מי שיכול
לעלות עם כל זכור יצאו
אלו שאינן יכולין לעלות
עם כל זכור. נשים
אוקמה מי
שחציו עבר וחציו בן
חורין פטורין במשנה
ראשונה היא שניה ספק
במשנה ראשונה ורישא
דקתני לאיתויי מי שחציו
עבר וחציו בן חורין חייב
[במשנה אחרונה] ומשנה
לא זה המקומה כל מצוה
שהאשה חייבת עבר חייב
בה דגמר לה לה כתיב
בשפתה: או חוששה לא
יתן לה וכתבי באשה
וכתב לה ספר כריתות
ונתן. ושאינו יכול לעלות

או דלמא מבוטלו. מי אמרינן דכין (ב) דמקרה דלמי להאי דהר ציה
גם לאינן דחשיב צדי מקרע דהר ציה או דלמא מהאי לחודיה:
זכורך להוציא טומטום ואנדרוגינות. צירושלמי ציה מה אמר רבי
יהודה צאנדרוגינות דשמעינן ליה (ג) דמתיר דמחללין עליו

שצט נשמענא מן הדא רבי יוחנן בן
דהבאי צסס רבי יהודה אומר אף
הסומא (ד) ולית בר נש אמר אף אלף
דהוה מודה על קדמייתא כו' ומוקי
טעמא דהסס גבי שצט (ה) דריש זכר
מה תלמוד לומר ערל אפילו מקמץ
ערל והכא כל זכורך פרט לטומטום
ואנדרוגינות: אלא טומטום
ספיקא הוא. ואע"ג דאנדרוגינות
נמי ספיקא הוא [אפ"ה] מחייבין
מטעם מקמץ זכורך דלאמר דהסס
אלף טומטום הואיל ונשים פטורות
והאי אימא אשה הוה ממילא
הוה פטרינן ליה כי היכי דלא לייתי חולין
לעורה ואי"ת צדה פרק המפלת
(דף טז: וס) מפסיקין מוכר ועד נקבה
תשלמן (בבבד ט) [זכר] ודאי
נקבה ודאית ולא טומטום ואנדרוגינות
ולא פריך מדי אומר ר"י דהסס
איכא תרי קראי ומפיק ליה מיימורא
דקרא אכל הכא ליכא אלף חד קרא
הלכך יש לאוקומא צאנדרוגינות
מטעם דקאמר ולהכי פריך ליה
צצכרות צפ' על אלו מומין (דף טז:)

והסס צגמרא (ה) דרבי ישמעאל אין
לך מוס גדול מזה אצנדרוגינות ספיקא
הוא איצטרך קרא למעוטי ספיקא
צפרק דס שחיטה (כרימות כה). גבי
כוי וצריש פרק צתרא דיומא (ד)
דצכל הני ליכא רק מחדא קרא
וצהכי יתכן היאה שיליה הערל
(יבמות דף פה). קאמר רבי שמעון
אצנדרוגינות זכר ומחיל צתרומה
ואלו צפרק על אלו מומין (בכורות
דף טז:). אמר רבי שמעון בן יהודה
צסס רבי שמעון הרי הוא אומר
הזכר להוציא טומטום ואנדרוגינות
אלף ודאי התם קרא יתירא הזכר (ו)
וצפרק קמא דצ"מ (ז דף). העשירי
ודאי אמר רחמנא ולא ספק ולא
פריך אצטרך קרא למעוטי ספק
דכולא קרא יתירא להכי וצשיליה פיק
דחולין (דף כז: וס) גבי תחילת
הליהוב צצוה וצצוה שפסול פריך
ליה אצטרך קרא למעוטי ספיקא
מתורים וצני יונה ממה נפשך או קטן
או גדול הוי וכשר לחדא מייניהו
וקמי שמיא גלשה היא ולא למעוטי
רק אחד וליתכשר גבי אידך צסס

רבי יתכן בן צרוך (ט) ז"ע ויש להקשות ליימי על תנאי ואס הוא אשה ליהוי נדבה ואפילו למ"ד נדרים ונדבות אין קריצין ציו"ט ליקרבו
למחר דשפיר (י) עדיף אפילו למאן דאמר תשלומין דראשון כדפי' לעיל (דף טז). וי"ל דמנעל ליה מסמיכה ואע"ג דסמיכה לא מיעבדא
כדאיתא ציומא (דף טז). מכל מקום לכתילה אין לנו לתקן קרנן כדי לצטלו מסמיכה דהכי קאמר הש"ס פרק האשה צפסקים (דף
פט). גבי ה' שנתעבדו פסקיהן ונמלא יצלת צאחד מהן ולא דמי לערל וטמא משלחין קרצנותיהן וגם לקמן מנמעטין ליה משום דכל
צישנו צציהא ישנו צצצאה ולא משום סמיכה דהתם צצצא צר חיובא ואריה הוא דרציעא עליה שאינו יכול לסמוך אצל האי לאו
צר חיובא הוי דאימא איתתא הוא אצל הא ק"ל דמיפשוט מהכא דסמיכה צכל כחו צציעא דאי צאקפויי ידיו ולייתי ולימני ולסמוך
דהכי פריך לקמן פרק שני (דף טז:). ואיכא ליימר דצכל ענין מנמעט ליה קרא:
לא צצרבחה אלא צחציו עבר וחציו בן חורין. ולא תימא דקאי עליה ג"ש דלה לה מאשה וקשה דעליה כתיב או חופשה לא ניתן
לה (כ) ומוקי לה רבי עקיבא צשולא (גיטין דף טז:). וצכריתות (דף טז:). צצליה שפחה וחליה צת חורין וי"ל מכל מקום אצל
עצדות כתיב דמנוכה קרא או חופשה לא ניתן לה אף קשה הכא משמע צחציו עבר לפי משנה אחרונה חייב דלפי משנה ראשונה
קיימא הכא כדאיתא לעיל ריש מכליתין ואלו צגיטין ריש השולא (דף טז:). מייצב ליה מי שחציו עבר אס יש לו קנס או לא צשליש
שקלים יתן לצדניו אמר רחמנא והאי אדון הוא ולפי משנה אחרונה קאי דקאמר התם מאי לאו לפי משנה אחרונה ואילו הכא פשיטא
לן דאין לו אלף אדון אחד ויש לדחות דעד כאן לא מחייבי ליה הכא אלף משום דעומד לכוף את רבו כמאן דשיחרר דמי אצל
התם כיון דמית אגליא מילתא דלא הוה עומד לשחרור והתם צכריתות (דף טז:). מתוך הרי"י צענין אחר:

כמו שגנה שור חמור וגמל. דצצא קמא (דף טז). דנעשה מועד
לכל ולא אמרינן עד שיהא מועד צשלה צכל מין ומין דהואיל והועד
צשלה נגיחותיו צשלה מיינין אין זה מקפיד על מין אחר (א) אף כאן
לא צאו צשלה דברים לידו צצת אמת אלף כולן משום שטות: אי

שמייעא ליה. הא דתניא דמשמע צצבר
אחד דמחזיקין אותו צשטה הוה הדר
ציה: זכור. אס נאמר זכור אין לך
להוציא אלף את הנשים עכשיו שנאמר
זכורך (ב) צא להוציא אף טומטום
ואנדרוגינות עם הנשים: נשים
פטורות. צפ"ק דקדושין (דף טז:).
המקמץ כו' וצ"ע.
(ג) שמתה בנ. (ד) דף ג. א.
(ה) שצת קלד: (ז) ופסור
מן הלאה: (ח) ק' שמתה בנ:
(ט) וצ"ע כ"ל מהרש"א.
(י) וצ"ע י"ג. (יא) וצ"ע
מוכר ר' עקיבא: (א). וצ"ע
דמייע ליה צמטוב גט
שחרור ופשיט הש"ס מתי
עבר ודע דמוס' ערכין צ:
ד"ה צמטוב ראשונה וכו'
העיקר על נכון.

למקן צהן ערות שקורין קורדוין
שמעצדין אותן צצואת כלציס: (ב)
והמצרף נתשס. שמתכרו צצמקס
שחופרין אותו מן הקרקע דמפרש
צמטכת כצבות (סס). וכל אלו רימן
רע ואין יכולין לעלות עם צציריהם:
דאמרן. זכור להוציא את הנשים:
לה לה מאשה. כתיב הכא וכתב לה
(צצריס ד) וכתבי התם או חפשה לא
נתן לה (ויקרא יט): לא נצרכה
כו'. מיהו לצמנה אחרונה הואיל
וצדידיו לכוף את רבו חייב דאין לו אלף
אדון אחד: דבר אחר כו'. פרט לצעלי
צצין מנפעמים (ט) נפקא כדאמרין
לעיל (ט) הלכך רגלים למעוטי מי
צצריך משענת אחרת לצד מרגליו:
מפני

יכל זכורך מי שיכול לעלות עם כל זכורך יצאו אלו שאינן ראויין לעלות
עם כל זכורך: נשים ועבדים שאינן משוחררים וכו': בשלמא נשים כדאמרן
אלא עבדים מגלן אמר רב הונא אמר קרא יאל פני האדון ה' מי שאין לו אלא
אדון אחד יצא זה שיש לו אדון אחר הא למה לי קרא מכדי יכל מצוה
שהאשה חייבת בה עבד חייב בה כל מצוה שאין האשה חייבת בה אין העבד
חייב בה (דגמר לה לה מאשה אמר רבינא) לא נצרכה אלא ילמי שחציו
עבר וחציו בן חורין דיקא נמי דקתני נשים ועבדים שאינן משוחררין מאי
שאינן משוחררין אילימא שאינן משוחררין כלל ליתני עבדים סתמא אלא
לאו שאינן משוחררין לגמרי ומאי ניגהו מי שחציו עבר וחציו בן חורין
ש"מ: והחזיר והסומא וחולה והזקן: תנו רבנן רגלים ופוטל לבעלי קבין
דבר אחר רגלים פוטל לחזיר ולחולה ולסומא ולזקן ולשאינו יכול
לעלות ברגליו ושאינו יכול לעלות ברגליו לאתויי מאי אמר רבא לאתויי

רבי יתכן בן צרוך (ט) ז"ע ויש להקשות ליימי על תנאי ואס הוא אשה ליהוי נדבה ואפילו למ"ד נדרים ונדבות אין קריצין ציו"ט ליקרבו
למחר דשפיר (י) עדיף אפילו למאן דאמר תשלומין דראשון כדפי' לעיל (דף טז). וי"ל דמנעל ליה מסמיכה ואע"ג דסמיכה לא מיעבדא
כדאיתא ציומא (דף טז). מכל מקום לכתילה אין לנו לתקן קרנן כדי לצטלו מסמיכה דהכי קאמר הש"ס פרק האשה צפסקים (דף
פט). גבי ה' שנתעבדו פסקיהן ונמלא יצלת צאחד מהן ולא דמי לערל וטמא משלחין קרצנותיהן וגם לקמן מנמעטין ליה משום דכל
צישנו צציהא ישנו צצצאה ולא משום סמיכה דהתם צצצא צר חיובא ואריה הוא דרציעא עליה שאינו יכול לסמוך אצל האי לאו
צר חיובא הוי דאימא איתתא הוא אצל הא ק"ל דמיפשוט מהכא דסמיכה צכל כחו צציעא דאי צאקפויי ידיו ולייתי ולימני ולסמוך
דהכי פריך לקמן פרק שני (דף טז:). ואיכא ליימר דצכל ענין מנמעט ליה קרא:
לא צצרבחה אלא צחציו עבר וחציו בן חורין. ולא תימא דקאי עליה ג"ש דלה לה מאשה וקשה דעליה כתיב או חופשה לא ניתן
לה (כ) ומוקי לה רבי עקיבא צשולא (גיטין דף טז:). וצכריתות (דף טז:). צצליה שפחה וחליה צת חורין וי"ל מכל מקום אצל
עצדות כתיב דמנוכה קרא או חופשה לא ניתן לה אף קשה הכא משמע צחציו עבר לפי משנה אחרונה חייב דלפי משנה ראשונה
קיימא הכא כדאיתא לעיל ריש מכליתין ואלו צגיטין ריש השולא (דף טז:). מייצב ליה מי שחציו עבר אס יש לו קנס או לא צשליש
שקלים יתן לצדניו אמר רחמנא והאי אדון הוא ולפי משנה אחרונה קאי דקאמר התם מאי לאו לפי משנה אחרונה ואילו הכא פשיטא
לן דאין לו אלף אדון אחד ויש לדחות דעד כאן לא מחייבי ליה הכא אלף משום דעומד לכוף את רבו כמאן דשיחרר דמי אצל
התם כיון דמית אגליא מילתא דלא הוה עומד לשחרור והתם צכריתות (דף טז:). מתוך הרי"י צענין אחר: